

Socialdepartementet

Riktlinjer för genomförandet av försöksverksamhet med service- och signalhundar

Syfte

Försöksverksamheten syftar till att öka antalet service- och signalhundar i aktiv tjänst med 50–60 hundar och att göra en utvärdering av hur en ökad användning av service- och signalhundar påverkar brukarnas behov av offentliga stödinsatser.

Bakgrund

Assistanshundar är ett samlingsbegrepp för hundar som är tränade att hjälpa personer med funktionshinder med olika moment i den dagliga livsföringen. I begreppet assistanshundar ingår ledarhundar för synskadade samt service- och signalhundar. Organisation, ägande, utbildning och krav är annorlunda för ledarhundar än för övriga assistanshundar.

För en synskadad är en ledarhund ett kostnadsfritt hjälpmedel som utbildas centralt och bekostas av statliga medel. För den som behöver en service- eller signalhund ser situationen annorlunda ut och inget organiserat offentligt stöd finns i dag. En blivande service- eller signalhund ägs och tränas av sin ägare/förare med hjälp av en personlig instruktör från en utbildningsorganisation. Träningen sker både i hemmet och på offentliga platser där hunden sedan ska kunna arbeta. Utbildningen sker till exempel genom Svenska Service- och Signalhundsförbundet och Föreningen Nordiska Assistanshundar, som båda drivs ideellt av funktionshindrade hundägare tillsammans med specialutbildade hundinstruktörer. Den organisation som står bakom utbildningen av en hund och godkänner och examinerar ekipagen, står även för kostnaden för utbildningen, vilket är ungefär 50 000 kronor. För att få pengar till detta är man helt beroende av sponsorer, fonder, gåvor och liknande. Under senare år har Svenska Kennelklubben (SKK) varit den i särklass största bidragsgivaren för utbildning av service- och signalhundar. SKK har drivit ett tidsbegränsat projekt för

att visa vilken roll service- och signalhundar kan spela för funktionshindrade. SKK anser att man har uppnått syftet med projektet och avser att upphöra med anslaget för utbildning av dessa hundar.

De tjänster som utförs av service- och signalhundar ligger inom samhällsområden där ansvaret ligger på landstingen och kommunerna. Särskilt tydlig är kopplingen till hjälpmedelsområdet. Det finns inget formellt hinder för kommuner och landsting att inom ramen för socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen ge stöd till service- och signalhundar men det sker inte i praktiken i dag.

Riktlinjer

Försöket innehåller tre beståndsdelar:

- 1) att under perioden öka antalet service- och signalhundar i aktiv tjänst med 50–60 hundar,
- 2) att utvärdera hur användningen av service/signalhund påverkar brukarnas behov av offentliga stödinsatser,
- 3) att informera kommuner och landsting om resultat och erfarenheter av användningen av service- och signalhundar.

För insatserna under punkten 1 ansvarar Hjälpmedelsinstitutet, för insatserna under punkten 2 ansvarar Socialstyrelsen. Socialstyrelsen och Hjälpmedelsinstitutet delar på ansvaret för insatserna under punkten 3.

Hjälpmedelsinstitutet ska tillsätta en projektledare. Inom projektet ska det finnas en styrgrupp där projektledaren är ordförande. Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Socialdepartementet och Svenska Kennelklubben ska erbjudas en plats vardera i styrgruppen.

För insatserna under punkten 1 ska ekonomiskt stöd fördelas till utbildning av service- och signalhundsekipage (förare + hund). Ansökan om att utbilda sig och sin hund görs till Hjälpmedelsinstitutet genom en organisation som slutit avtal med certifierade instruktörer och som har antagit Assistance Dogs Europes (AdEus) regler för utbildning av service- och signalhundsekipage. Prövningen av ansökan ska göras enligt den modell som SKK använder sig av i dag. Ett viktig tillägg, jämfört med nuvarande prövning, är att man i prövningen av ansökan inom försöksverksamheten också ska utgå från den sökandes behov av offentliga stöd för att kunna mäta effekten av insatsen med service- eller signalhund.

I den mån det är möjligt ska utvärderingen även omfatta service- och signalhundar som utbildats före den 1 januari 2009.